

Opgave 1

In het kader van de begroting

In een land maakte de regering in 2000 over het te voeren begrotingsbeleid voor de regeringsperiode 2001-2004 de volgende twee afspraken.

afpraak 1

Meevallers als gevolg van hogere belastinginkomsten dan begroot, moeten deels voor lastenverlichting en deels voor aflossing van de staatsschuld worden gebruikt.

afpraak 2

Nieuwe uitgaven zijn alleen toegestaan als er meevallers zijn doordat de uitgaven lager blijken dan begroot.

Verder hanteerde de regering in 2000 als uitgangspunten voor het begrotingsbeleid de volgende twee verwachtingen voor de periode 2001-2004:

- een gemiddelde jaarlijkse reële groei van het bruto binnenlands product (BBP) van 2,5%;
- een reële groei van de overheidsuitgaven van 2,5% per jaar.

In beide verwachtingen wordt de reële groei berekend door uit te gaan van het *algemeen* prijspeil.

In 2005 wordt teruggekeken op de regeerperiode 2001-2004 aan de hand van de gegevens in tabel 1.

tabel 1

	% mutatie ten opzichte van voorafgaand jaar	2001	2002	2003	2004
a	BBP (reëel)	4,1	3,9	4,5	4,0
b	algemeen prijspeil	2,0	2,2	2,5	3,5
c	prijspeil van de overheidsuitgaven	1,0	1,8	2,8	4,0
d	belastinginkomsten (reëel)	7,0	6,9	7,4	6,0

De minister van Economische Zaken concludeert dat tussen 2000 en 2004 het nominaal BBP met ongeveer 30% is toegenomen.

De oppositie vindt dat de kritiek, die ze al in 2000 gaf, is uitgekomen: het gehanteerde begrotingsbeleid werkt procyclisch. De macro-economische ontwikkeling in dit land in de periode 2001-2004 lijkt deze kritiek te ondersteunen.

- 2p **1** Leg uit dat op basis van tabel 1 beweerd kan worden dat dit land macro-economisch gezien een progressief belastingstelsel heeft.
- 2p **2** Is de conclusie van de minister van Economische Zaken juist? Laat de berekening zien.
- 2p **3** Leg met behulp van de gegevens bij b en c (tabel 1) uit hoe het uitvoeren van het afgesproken begrotingsbeleid in 2003 en 2004 kon leiden tot vermindering van de reële groei van de overheidsuitgaven.
- 2p **4** Leg uit hoe er in dit land in de periode 2001-2004 meevallers aan de inkomstenkant van de begroting konden ontstaan.
- 2p **5** Leg uit hoe het afgesproken begrotingsbeleid van de regering procyclisch kan werken.